

บทคัดย่อ

เทคโนโลยีทางการเงิน หรือ ฟินเทค (FinTech) เติบโตอย่างรวดเร็ว และถูกนำมาใช้ในการพัฒนาบริการทางการเงิน การธนาคาร และการลงทุนในรูปแบบต่าง ๆ แต่ประเทศไทยยังไม่มีการศึกษาแนวทางการสนับสนุน FinTech สำหรับการให้บริการทางการเงินตามหลักศาสนาอิสลาม ดังนั้น การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและวิเคราะห์รูปแบบการให้บริการ FinTech สำหรับการเงินอิสลาม ได้แก่ การใช้เทคโนโลยี Blockchain สกุลเงินดิจิทัล (Cryptocurrency) การระดมทุนด้วย Crowdfunding สัญญาในรูปแบบดิจิทัล (Smart Contract) และกระบวนการยืนยันตัวตนทางดิจิทัล (Digital Identity) เพื่อเสนอแนะรูปแบบการให้บริการ FinTech ที่เหมาะสมสำหรับระบบการเงินตามหลักศาสนาอิสลามในประเทศไทย ศึกษาความเหมาะสมและข้อจำกัดของระบบการกำกับดูแล FinTech ระบบการกำกับดูแลด้านชะรีอะฮ์ รวมทั้งศึกษานโยบายของภาครัฐในการส่งเสริมสนับสนุนอุตสาหกรรม FinTech ทั้งในประเทศไทยและในต่างประเทศ เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการสนับสนุนการใช้ FinTech ในการพัฒนาบริการทางการเงินตามหลักศาสนาอิสลามของประเทศไทย

ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบ Islamic Fintech ที่สามารถนำมาพัฒนาสำหรับประเทศไทย คือ การใช้ Blockchain ในการอำนวยความสะดวกการให้สินเชื่อระหว่างสถาบันการเงินตามหลักศาสนาอิสลาม (Interbank) พัฒนาสินเชื่อเพื่อเสริมสภาพคล่องระหว่างสหกรณ์อิสลาม หรือพัฒนาสินเชื่อสังหาริมทรัพย์ การใช้ Blockchain ในการบริหารจัดการเงินบริจาคชะกาต (Zakat) หรือวะกัฟ (Wakaf) หรือเพื่อตรวจสอบอาหารตามมาตรฐานฮาลาล การใช้ Crowdfunding ในการพัฒนาธุรกรรมการบริจาคและส่งเสริมการเข้าถึงบริการทางการเงินให้แก่ธุรกิจ SMEs นอกจากนี้ การศึกษาได้เสนอแนะให้จัดตั้งศูนย์พัฒนาและวิจัยนวัตกรรมทางการเงินโดยธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย (ธอท.) เพื่อบ่มเพาะ Islamic FinTech Startups ให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการ แนะนำวิธีการนำเสนอผลิตภัณฑ์และบริการ (Pitching) เพื่อหาแหล่งเงินทุนในการต่อยอดในเชิงพาณิชย์ สนับสนุนผู้ประกอบการตามหลักศาสนาอิสลามในการเข้าร่วม Regulatory Sandbox รวมทั้งเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจใน FinTech และ Islamic FinTech นอกจากนี้ ภาครัฐควรปรับปรุงเกณฑ์การเข้าร่วมทดสอบใน Regulatory Sandbox ให้เอื้อต่อการดำเนินงานของผู้ประกอบการ Islamic FinTech ยิ่งขึ้น การพัฒนาโครงสร้างการกำกับดูแลด้านชะรีอะฮ์ ให้มีหน่วยงานชะรีอะฮ์ภายในและภายนอกระดับชาติเป็นหน่วยงานขับเคลื่อนด้านการกำกับดูแลชะรีอะฮ์ของสถาบันการเงินอิสลามทั้งระบบ ซึ่งแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาเหล่านี้จะช่วยส่งเสริมให้ Islamic FinTech เกิดขึ้นได้ในอนาคต

Abstract

Financial Technology or FinTech has been a rapidly advancing technology that has been widely used in financial services, banking, and various types of investment services. Nevertheless, there has been limited studies on the use and the proper ways to promote the use of FinTech in Islamic financial services in Thailand. Therefore, this study seeks to evaluate the suitability of the uses of FinTech, namely Blockchain, Cryptocurrency, Crowdfunding, Smart Contract, and Digital Identity in Islamic financial services in Thailand. In addition, the policy supports and the limitations of FinTech and Shariah regulations have been explored to formulate policy recommendations on the ways to support the application of Islamic FinTech in Islamic financial services in Thailand.

The study shows that Islamic FinTech that have the greatest application potential in Thai Islamic financial market are blockchain and crowdfunding. Blockchain could be used in interbank loans between Islamic banks, liquidity lending among Islamic co-ops, and Zakat and Wakaf management to ensure Shariah compliant throughout the whole process; while crowdfunding could be used in donations management and SME financing. To support growth and development of Islamic FinTech in Thailand, Islamic Bank of Thailand (iBank) should be the center in setting up an Islamic FinTech Startups incubation center. As the leader of Islamic finance in Thailand, iBank can advise Islamic FinTech Startups in Pitching for funding, serve as a partner in Regulatory Sandbox testing, and promote FinTech and Islamic FinTech for wider acceptance. On the government side, regulatory agencies should revise their FinTech Sandbox Regulations to be more inclusive of Islamic FinTech. In addition, National Shariah Advisory Committee should be set up to ensure coherent practice among different service providers and provide guidelines in Islamic finance practices.